

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра кінології факультету безпеки державного кордону

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВОК 02.2 «ОСНОВИ СЛУЖБОВОЇ КІНОЛОГІЇ»
(вибіркова освітня компонента/для набору 2020 року)
ОПП «Безпека державного кордону»**

Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Галузь знань:	25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону
Спеціальність:	252 Безпека державного кордону
Кваліфікація:	бакалавр безпеки державного кордону
Професійна кваліфікація:	офіцер тактичного рівня Державної прикордонної служби України
Форма навчання:	денна

АННОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліни «Основи службової кінології» є вибірковою освітньою компонентою за спеціальністю 252 «Безпека державного кордону». Вивчається протягом 3 семестру на кафедрі кінології факультету безпеки державного кордону.

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування у майбутніх офіцерів підрозділів кінологічного забезпечення здатностей: застосовувати вимоги керівних документів під час організації утримання (у тому числі тимчасове утримання під час несення служби у складі прикордонних нарядів), вирощування, годування та перевезення службових собак в підрозділах охорони державного кордону (Кінологічному навчальному центрі Державної прикордонної служби України); застосовувати набуті знання з основи анатомії та фізіології організму службового собаки під час проведення експертизи службових собак за екстер'ером, конституцією та робочими якостями під час комплектування підрозділів охорони державного кордону (підрозділів охорони державного кордону); організувати виховне дресирування службових собак; розробляти обліково-звітну документацію офіцера підрозділу відтворення службових собак.

Завдання навчальної дисципліни – формування цілісної системи знань й практичних навичок необхідних для вирішення завдань професійної діяльності щодо організації кінологічного забезпечення оперативно-службової діяльності підрозділів охорони державного кордону в частині, що стосується утримання, розведення, вирощування, годування, перевезення службових собак та збереження їх працездатності.

Результати навчання

Курсант, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен:

знати:

вимоги чинного законодавства України, відомчих нормативних актів та розпоряджень у межах, необхідних для виконання посадових обов'язків в частині, що стосується утримання, годування, перевезення службових собак в підрозділах охорони державного кордону, організації племінної справи в підрозділах відтворення службових собак;

предмет та завдання службової кінології;

основи анатомічної будови, фізіологічних особливостей та функцій організму службового собаки;

заходи безпеки під час поводження з службовими собаками;

методи оцінювання службових собак за конституцією та екстер'ером, методику відбору собак для службових та племінних цілей під час комплектування підрозділів охорони державного кордону (підрозділів відтворення службових собак);

зоогігієнічні вимоги до утримання, вирощування, годування та перевезення службових собак в підрозділах охорони державного кордону (Кінологічному навчальному центрі);

порядок організації та проведення виведення службових собак у підрозділах охорони державного кордону (підрозділах відтворення службових собак);

основні хвороби службових собак та заходи їх профілактики (вакцинація, дегельмінтизація, дератизація, дезінфекція, дезінсекція);

вимоги до організації виховного дресирування службових собак;

порядок відпрацювання обліково-звітної документації офіцера підрозділу відтворення службових собак;

вміти:

проводити експертизу службових собак на придатність їх до використання;

надати першу домедичну допомогу службовому собаці у випадку хвороби чи травмування;

проводити комплекс заходів пов'язаний з доглядом за службовим собакою;

складати план (схему) місця розташування функціональних зон містечка для утримання службових собак з урахуванням місцевих умов;

ознайомитись з:

походженням та породоутворення собак службових порід, стандартами порід службових собак, які використовуються в оперативно-службовій діяльності підрозділів охорони державного кордону;

сучасними технологіями утримання та годування службових собак, генетичними основами селекційної роботи у підрозділах відтворення службових собак.

ВИКЛАДАЧІ:

старший викладач кафедри кінології факультету безпеки державного кордону, старший лейтенант Сергій КЛЕПАЦЬКИЙ, e-mail: kafedra_k9@ukr.net

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. «Основи кінології».

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. Спеціалізований клас (2/303), мультимедійний проектор, комп'ютер (ноутбук), екран, дошка та набір фломастерів, виставка літератури, PowerPoint-презентація, інтерактивний довідник «Кінологічне забезпечення оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України», навчально-матеріальна база польового центру забезпечення навчального процесу.

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Курс	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин																Форми підсумкового контролю							
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота										Індивідуальна робота						Самостійна робота	Екзамен	Диференційований залік	Залік		
					лекції	групові заняття	групові вправи	практичні заняття	лабораторні заняття	семінари	рольові ігри	контрольна робота	індивідуальні заняття	*модульний контроль	підсумковий контроль	Усього	реферат	конспект з теми	переклад текстів	розрахункове завдання					курсова робота	контрольна робота
2	3	3	90	46	2	10		30						4	20	20							24			
Усього за дисципліну		3	90	46	2	10		30						4	20	20							24		+	

Основні методи навчання: МН1.1; МН1.3; МН1.5; МН1.6; МН2.1; МН2.2; МН2.3; МН3.2; МН3.6; МН4.1; МН4.2.

Основні методи контролю навчальних досягнень: МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК2.8; МК4.1.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Програмні компетентності	Методи контролю
Фахові компетентності		
ФК-3	Здатність формувати систему та процеси забезпечення безпеки державного кордону, моделі інтегрованого управління кордонами, підсистеми побудови охорони державного кордону, застосовувати способи дій сил і засобів (у тому числі службових тварин), оцінювати їх ефективність	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК4.1.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи навчання	Оцінювання
ПРН-6	Організувати комплексне функціонування підсистем побудови охорони державного кордону, застосування сил і засобів у різних умовах, всі види бойового, ресурсного та інженерно-технічного забезпечення.	МН1.1; МН1.3; МН1.5; МН1.6; МН2.1; МН2.2; МН2.3; МН3.2; МН3.6; МН4.1; МН4.2.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК4.1.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Запланована кількість аудиторного навантаження – 46 годин

№ теми	Найменування тем	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин					Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин
			1	2	3	4	5			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Кінологічне забезпечення оперативно-службової діяльності правоохоронних органів та військових формувань України	2	Л2						1/Л(2); 2/Гз(2); 2/Гз(2); 2/3Пз(6); 3/Гз(2); 3/2Пз(6); 4/Гз(2); 4/2Пз(6); 5/Гз(2); 5/2Пз(6); 5/3Пз(6); ДЗ(4)	
2	Основи анатомічної будови, фізіологічні особливості та функції організму службового собаки	10	Гз2	Гз2	Пз6					
3	Екстер'єр і конституція собаки	8	Гз2	Пз6						
4	Зоогігієна та хвороби службових собак	8	Гз2	Пз6						
5	Розведення, вирощування та виховне дресирування службових собак	14	Гз2	Пз6	Пз6					
Диференційований залік		4	ДЗ4							
Всього		46							Всього	46

Умовні скорочення:

Лекція – Л

Групове заняття – Гз

Практичне заняття – Пз

Заняття, що обов'язкове для оцінювання – 2/3Пз(6)

Диференційований залік – ДЗ

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
2 курс					
3 семестр					
1			10	Кінологічне забезпечення оперативно-службової діяльності правоохоронних органів та військових формувань України	
	1	лекція	2	Кінологічне забезпечення оперативно-службової діяльності правоохоронних органів та військових формувань України <u>Навчальні питання:</u> 1. Предмет та завдання службової кінології 2. Кінологічне забезпечення оперативно-службової (службово-бойової) діяльності правоохоронних органів та військових формувань України 3. Напрями підготовки і використання службових собак	[1.1. – 1.11.], [3.7. – 3.8.]
		індивідуальне завдання	4	Підбір матеріалу для виконання реферату відповідно до визначеної тематики	
		самостійна робота	4	<u>Навчальні питання:</u> 1. Походження та породоутворення собак службових порід 2. Стандарти порід службових собак, які використовуються в оперативно-службовій діяльності підрозділів охорони державного кордону 3. Основні принципи та фактори, які забезпечують результативне використання службових собак щодо протидії незаконній міграції, незаконному обігу наркотичних засобів, вибухових речовин, зброї, боєприпасів 4. Історія використання службових собак у військовій справі та правоохоронній діяльності. Міжнародні кінологічні організації 5. Заходи безпеки під час поводження з службовими собаками	[2.1.], [3.1. – 3.5.], [3.7. – 3.8.]

1	2	3	4	5	6
2			12	Основи анатомічної будови, фізіологічні особливості та функції організму службового собаки	
	1	групове заняття	2	Загальна будова організму службового собаки <u>Навчальні питання:</u> 1. Особливості опорно-рухового апарату службового собаки 2. Вісцеральні системи організму службового собаки. Система органів кровообігу і лімфоутворення 3. Нервова система та органи чуття службового собаки	[2.1.], [3.1. – 3.5.], [3.7. – 3.8.]
		індивідуальне завдання	4	Підбір матеріалу для виконання реферату відповідно до визначеної тематики	
	2	групове заняття	2	Характеристика основних систем організму службового собаки <u>Навчальні питання:</u> 1. Активна та пасивна частина апарату руху 2. Фізіологія травлення і дихання 3. Органи кровотворення та імунного захисту. Залози внутрішньої секреції 4. Фізіологічні властивості й функції нейронів 5. Основні функції нервових центрів	[2.1.], [3.7. – 3.8.]
	3	практичне заняття	6	Організація та проведення експертизи собак за робочими якостями <u>Навчальні питання:</u> 1. Організація та проведення перевірки фізіологічного стану зору, слуху і нюху 2. Визначення переважаючої реакції поведінки службових собак 3. Тестування нервової системи службового собаки	[2.1.], [3.1. – 3.6.], [3.7. – 3.8.]
		самостійна робота	4	<u>Навчальні питання:</u> 1. Морфологія собаки. Особливості фізіології собаки 2. Анатомічна будова та фізіологічні функції нервової системи	[2.1.], [3.1. – 3.2.], [3.7. – 3.8.]

1	2	3	4	5	6
				3. Органи чуття службового собаки та їх фізіологічна характеристика. Аналізатори та рецептори 4. Особливості функціонування нюхового апарату службового собаки. 5. Запахи в житті службового собаки. Орієнтація і формування у службових собак активно-пошукової реакції 6. Особливості руху службових собак за запаховим слідом людини 7. Особливості обміну речовин та енергії 8. Робочі якості службових собак	
3			16	Екстер'єр і конституція собак службових порід	
	1	групове заняття	2	Екстер'єр і конституція собак службових порід <u>Навчальні питання:</u> 1. Екстер'єр, конституція та інтер'єр службових собак 2. Класифікація порід собак відповідно до міжнародного реєстру 3. Стандарти порід службових собак. Основні породи собак, які використовуються для службового дресирування	[2.1.], [3.1. – 3.2.], [3.7. – 3.8.]
		індивідуальне завдання	4	Підбір матеріалу для виконання реферату відповідно до визначеної тематики	
	3	практичне заняття ПЦЗНП Пр	6	Організація та проведення експертизи службових собак за конституцією та екстер'єром <u>Навчальні питання:</u> 1. Методика оцінювання службових собак за конституцією та екстер'єром (вирішення тестових питань) 2. Опис типу конституції у службових собак 3. Вимірювання службових собак. Основні індекси 4. Опис екстер'єру службових собак 5. Визначення віку та кондиції службових собак	[1.9.], [2.1.], [3.6. – 3.8.]

1	2	3	4	5	6
		самостійна робота	4	<p align="center"><u>Навчальні питання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Типи конституції службових собак та їх характеристика 2. Екстер'єрні статі службових собак. Локомотивні функції рухомого апарату службового собаки 3. Порядок організації вимірювання службових собак. Основні індекси 4. Кондиція службових собак Закономірності росту і розвитку службових собак 5. Фактори, які впливають на ріст і розвиток службових собак 6. Контроль за індивідуальним розвитком службового собаки 7. Робота експерта в ринзі, опис на основі термінології 	[2.1.], [3.6. – 3.8.]
4			18	Зоогієна та хвороби службових собак	
	1	групове заняття	2	<p align="center">Зоогієна та хвороби службових собак</p> <p align="center"><u>Навчальні питання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Клініко-фізіологічні показники організму собаки. Основні причини та ознаки захворювань 2. Основні хвороби службових собак та заходи профілактики (вакцинація, дегельмінтизація, дератизація, дезінфекція, дезінсекція). 3. Типовий проект містечка утримання службових собак 	[2.1.], [3.7. – 3.8.]
		індивідуальне завдання	4	Узагальнення та аналіз підбраного матеріалу для виконання реферату відповідно до визначеної тематики	
	2	практичне заняття ПЦЗНП Пр	6	<p align="center">Порядок виведення службових собак</p> <p align="center"><u>Навчальні питання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мета та порядок виведення службових собак 2. Порядок оцінювання результатів виведення службових собак 3. Техніка виконання найпростіших медичних прийомів щодо фіксації тварини, визначення пульсу, дихання, роботи серця, температури тіла 4. Практичні маніпуляції при наданні службовому собаці першої домедичної допомоги при різних видах захворювання 	[1.9.], [2.1.], [3.7. – 3.8.]

1	2	3	4	5	6
		самостійна робота	6	<p align="center"><u>Навчальні питання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вплив зовнішнього середовища на організм службового собаки 2. Спадкові хвороби службових собак 3. Розміщення та утримання службових собак 4. Види кормів та їх характеристика 5. Норми годування 6. Догляд за службовими собаками в підрозділах кордону 7. Перевезення службових собак 8. Склад ветеринарної аптечки для службових собак 9. Організація та проведення вибракування службових собак 	[1.3. – 1.5.], [1.9.], [1.11.], [2.1.], [3.7. – 3.8.]
5			31	Розведення, вирощування та виховне дресирування службових собак	
	1	групове заняття	2	<p align="center">Розведення та вирощування службових собак</p> <p align="center"><u>Навчальні питання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мета, завдання, планування та звітність племінної справи. Основні поняття 2. Порядок організації заходів племінної справи, умови допуску та використання племінних собак у розведенні 3. Порядок вирощування, фізичного розвитку та виховного дресирування службових собак 	[1.9.], [2.1.], [3.7. – 3.8.]
		індивідуальне завдання	4	Виконання реферату відповідно до визначеної тематики	
	2	практичне заняття ПЦЗНП Пр	6	<p align="center">Методика визначення племінних та робочих якостей службових собак</p> <p align="center"><u>Навчальні питання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бонітування службових собак 2. Методика тестування щенят у віці 2 (4) місяців 3. Перевірка робочих якостей щенят під час переведення в категорію стройових 	[1.9.], [2.1.], [3.7. – 3.8.]

1	2	3	4	5	6
	3	практичне заняття ПЦЗНП, Пр	6	<p align="center">Методика і техніка виховного дресирування службових собак</p> <p align="center"><u>Навчальні питання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Базові навички загального курсу дресирування службових собак 2. Підготовчі прийоми спеціального курсу дресирування 3. Основні помилки, які допускаються під час роботи виховного курсу дресирування 	[2.1.], [3.2. – 3.5.]
		самостійна робота	6	<p align="center"><u>Навчальні питання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Генетичні основи організації та проведення селекції службових собак 2. Відбір та підбір службових собак 3. Методи розведення службових собак 4. Техніка розведення службових собак 5. Умови допуску та використання племінних собак у розведенні 6. Комплектування та поновлення племінного поголів'я розплідника 7. Обліково-звітна документація підрозділів відтворення службових собак 8. Порядок оформлення перспективного плану племінної справи 9. Порядок внесення відомостей у племінну книгу 	[1.9.], [2.1.], [3.2. – 3.5.]
Диференційований залік			4		
Разом за 3 семестр			46		
Разом за 2 курс			46		
Усього за дисципліну			90		

Умовні скорочення:

ПЦЗНП – польовий центр забезпечення навчального процесу

Пр – племінний розплідник

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Нормативно-правові акти

- 1.1. Про захист тварин від жорсткого поводження : Закон України від 21.02.2006 р. № 3447-IV;
- 1.2. Про ветеринарну медицину : Закон України від 25.06.1992 р. № 2498-XI;
- 1.3. Про норми годування штатних тварин військових частин, закладів, установ і організацій Збройних Сил, інших військових формувань, структурних підрозділів Державної спеціальної служби транспорту, органів і підрозділів Національної поліції, цивільного захисту та установ кримінально-виконавчої служби : постанова Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2001р. № 1348 (зі змінами);
- 1.4. Про затвердження правил транспортування тварин : постанова Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2011 р. № 1402;
- 1.5. Про затвердження Правил перевезення військових пасажирів, багажу та вантажу залізничним транспортом України : наказ Міністерства транспорту України від 05.07.1999 р. № 346, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19 липня 1999 р. за № 478/3771 (зі змінами);
- 1.6. Про речове забезпечення військовослужбовців та працівників Державної прикордонної служби України в мирний час та особливий період : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 31 жовтня 2016 року № 1132;
- 1.7. Про затвердження Норми забезпечення спорядженням для службових собак в органах Державної прикордонної служби України : наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 17 лютого 2010 року № 113;
- 1.8. Про затвердження змін до Інструкції про порядок списання військового майна у Державній прикордонній службі України : наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 20 травня 2010 року № 383;
- 1.9. Про затвердження Інструкції з організації кінологічного забезпечення в Державній прикордонній службі України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 26 березня 2018 року № 234. Зареєстрований в Міністерстві юстиції України 17 квітня 2018 року за № 459/31911;
- 1.10. Про затвердження та введення в дію Навчальної програми спеціальної підготовки офіцерів, прапорщиків, сержантів і рядових племінного розплідника службових собак : наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 11 лютого 2004 року № 140;
- 1.11. Про затвердження Посібника з ветеринарного забезпечення та Інструкції з організації обліку та звітності служби ветеринарної медицини Державної прикордонної служби України : наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 29 грудня 2011 року № 1012;

2. Базова

- 2.1 Основи ветеринарної медицини та зооінженерії в кінології : навчальний посібник. – Хмельницький : Видавництво НАПВУ, 2001. – 362 с.

3. Допоміжна

- 3.1. Основи зоопсихології, етології та вищої нервової діяльності собак – Хмельницький : Видавництво НАПВУ, 2000;

- 3.2. Основи дресирування службових собак: Навчальний посібник. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2007;.
- 3.3. Основи підготовки інспекторів-кінологів зі службовими собаками до пошуку вибухових речовин, зброї, боєприпасів : навчально-методичний посібник / А. О. Афанасьєв, С. В. Серховець. – Хмельницький : Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького, 2014. – 162 с.;
- 3.4. Основи підготовки інспекторів-кінологів зі службовими собаками до пошуку наркотичних засобів і психотропних речовин: навчально-методичний посібник / М. В. Вдовенко, А. О. Афанасьєв, С. В. Серховець. – Хмельницький : Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького, 2016. – 128 с.;
- 3.5. Основи службової кінології: навчальний посібник для підготовки фахівців-кінологів. – К. – ДП «Друкарня МВС України». 2008. – 312 с.
- 3.6. Методика добору собак для службового дресирування у Державній прикордонній службі України, 2014. – 12 с.;
- 3.7. Аналітична довідка про окремі аспекти обстановки на державному кордоні;
- 3.8. Інформаційно-довідковий матеріал щодо прикладів позитивних дій інспекторів-кінологів зі службовими собаками.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до Положення про систему поточного і підсумкового оцінювання знань курсантів (слухачів і студентів) Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького <https://nadpsu.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/01/polozh-otsinka-2020-12.01.-.pdf>.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

Середовище в аудиторії та на польовому центрі забезпечення навчального процесу є творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Загальна оцінка за аудиторну, індивідуальну роботу необхідно вираховується як середньоарифметична з поточних оцінок, шляхом ділення суми оцінок (5,4,3,2), отриманих протягом періоду вивчення дисципліни на їх кількість. Для розрахунку, кількість поточних оцінок повинна бути не менше чотирьох.

Індивідуальні завдання оцінюються за національною шкалою.

Курсанти, які пропустили більше 30% з тих занять, де було передбачено оцінювання, одержали середньоарифметичну з поточних оцінок нижче 2.6, тобто менше 70% позитивних оцінок від загальної кількості, не відвідували за індивідуальну та самостійну роботу, до семестрового контролю не допускаються.

У разі коли курсант не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, завчасно, але не пізніше трьох робочих днів до складання семестрового контролю, рішенням кафедри йому встановлюється індивідуальний термін ліквідації заборгованості

Якщо курсант не ліквідує заборгованість у визначений кафедрою термін, то він вважається таким, що не виконав вимоги навчальної програми з дисципліни і в відомості обліку успішності, в графі «підсумкова оцінка за національною шкалою», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, FX – за шкалою ЄКТС і 50 балів за 100-бальною шкалою.

Курсанта можна звільнити від складання семестрового контролю, яке здійснюється на підставі вимог «Положення про систему поточного і підсумкового оцінювання знань курсантів (слухачів, студентів) Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького».

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право;

надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;

контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право;

надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

Додаток А

Методи навчання та методи контролю навчальних досягнень

Шифр	Метод навчання
1. Словесні методи	
МН 1.1	Лекція
МН 1.2	Розповідь
МН 1.3	Пояснення
МН 1.4	Бесіда
МН 1.5	Інструктаж
МН 1.6	Дискусія
МН 1.7	Диспут
2. Наочні методи	
МН 2.1	Демонстрація
МН 2.1	Ілюстрація
МН 2.1	Спостереження
3. Практичні методи	
МН 3.1	Лабараторна робота
МН 3.2	Практична робота
МН 3.3	Пробні вправи
МН 3.4	Творчі вправи
МН 3.5	Усні вправи
МН 3.6	Практичні вправи
МН 3.7	Графічні вправи
МН 3.8	Технічні вправи
МН 3.9	Групові вправи
4. Методи самостійного та індивідуального навчання	
МН 4.1	Рецептивний
МН 4.2	Репродуктивний
МН 4.3	Евристичний
МН 4.4	Дослідницький

Шифр	Метод контролю навчальних досягнень
1. Попередній контроль	
МК 1.1	Вибірковий усний
МК 1.2	Фронтальний письмовий
МК 1.3	Фронтальний тестовий
МК 1.4	Фронтальний проблемний
2. Поточний контроль	
МК 2.1	Вибірковий усний
МК 2.2	Колоквіум
МК 2.3	Контрольна робота
МК 2.4	Тестування
МК 2.5	Захист звіту з лабораторної роботи
МК 2.6	Захист звіту з практичної роботи
МК 2.7	Індивідуальна розрахункова робота
МК 2.8	Реферат
3. Рубіжний контроль	
МК 3.1	Фронтальний письмовий
МК 3.2	Фронтальний тестовий
МК 3.3	Фронтальний проблемний
4. Підсумковий контроль	
МК 4.1	Усний
МК 4.2	Письмовий
МК 4.3	Тестовий
МК 4.4	Проблемний